

Ministerie van Financiën
mevrouw drs. G.J. Salden
Postbus 20201
2500 EE DEN HAAG

Datum 6 maart 2017
Ons kenmerk BeHr-17031198
Pagina 1 van 4
Betreft Reactie op de consultatie Wet
implementatie Richtlijn
Verzekeringsdistributie

Geachte mevrouw Salden,

Graag reageren wij als Autoriteit Financiële Markten (AFM) op de consultatie van de Wet implementatie Richtlijn Verzekeringsdistributie (“conceptwetsvoorstel”). Hieronder beschrijven wij de volgens ons belangrijkste aandachtspunten voor verbetering van het wetsvoorstel gevolgd door een aantal technische opmerkingen.

1. Belangrijke aandachtspunten ter verbetering van het wetsvoorstel

1.1 Algemene zorgplicht

In artikel 17, eerste lid, Richtlijn Verzekeringsdistributie (IDD) is bepaald dat een verzekeringsdistributeur zich op loyale, billijke en professionele wijze voor de belangen van haar klanten inzet. In het conceptwetsvoorstel is deze norm geïmplementeerd in artikel 4:24a Wet op het financieel toezicht (Wft). In dit artikel is in het eerste lid opgenomen dat de financiële dienstverlener de gerechtvaardigde belangen van de consument op zorgvuldige wijze in acht neemt en in het tweede lid is opgenomen dat een financiële dienstverlener, wanneer hij adviseert, handelt in het belang van de klant.

De AFM acht het passender om voor de implementatie van artikel 17, eerste lid, IDD aan te sluiten bij de wettekst van artikel 4:90 Wft. Hierin is bepaald dat een beleggingsonderneming op eerlijke, billijke en professionele wijze zich inzet voor de belangen van haar cliënten. De inhoud van dit artikel sluit beter aan op de inhoud en strekking van artikel 17 lid 1 IDD. Tevens mag op grond van artikel 4:24a, derde lid, Wft, de toezichthouder slechts handhaven wanneer er sprake is van evidente misstanden. Een dergelijke hoge drempel voor handhaving is niet opgenomen in de IDD. Dit betekent dat de AFM mogelijk niet conform de richtlijn op de betreffende norm kan handhaven. De AFM wijst er in dit verband op dat de richtlijn uitgaat van minimumharmonisatie onder Europese lidstaten.

1.2 Reikwijdtebepaling artikel 1:21 Wft

In wijziging B op pagina 2 van het conceptwetsvoorstel wordt artikel 2, tweede lid, IDD geïmplementeerd in artikel 1:21 (nieuw) Wft. Artikel 1:21 Wft is een reikwijdtebepaling, waarin is bepaald dat de gehele Wft niet van toepassing is met betrekking tot de in dat artikel genoemde financiële diensten. Artikel 2 IDD is echter een definitiebepaling,

waarin wordt bepaald dat de in dat artikel beschreven activiteiten niet vallen onder de definitie “verzekeringsdistributie”. Een meer passende implementatie van de richtlijn is volgens de AFM het plaatsen van artikel 2, tweede lid, IDD in de definitiebepaling van ‘bemiddelen’ ex artikel 1:1 Wft. Daarbij geldt dat onderdeel c van artikel 2, tweede lid, IDD niet hoeft te worden geïmplementeerd omdat dit reeds geldend recht is. De huidige uitleg van het bemiddelingsbegrip, dat tevens in de jurisprudentie¹ wordt bevestigd, is dat enkel het verstrekken van gegevens méér dan naam, adres, woonplaats, telefoonnummer en e-mailadres (‘NAWTE +’) valt onder het begrip bemiddelen en derhalve onder andere vergunningplichtig is. Het onderdeel c van artikel 2 lid 2 IDD kan dus verwijderd worden uit het conceptwetsvoorstel. In de toelichting bij de definitie bemiddelen kan ter verduidelijking de huidige stand van zaken in de jurisprudentie omtrent bemiddeling worden opgenomen.

2. Enkele technische opmerkingen

2.1 Provisies en beloningen werknemers

In wijziging U op pagina 7 van het conceptwetsvoorstel wordt aan artikel 4:25a Wft een nieuw onderdeel c toegevoegd. Het huidige artikel 4:25a Wft ziet op provisiestromen. Het nieuwe onderdeel c in het conceptwetsvoorstel bevat een norm die ziet op het (interne) beloningsbeleid van financiële ondernemingen. Het beloningsbeleid is nu echter opgenomen in hoofdstuk 1.7 van de Wft. Dit betekent dat onderdeel c naar mening van de AFM in het voorstel op een minder passende plek in de Wft wordt geïmplementeerd.

2.2 Verzekeringsproducten met een beleggingscomponent

De normen uit hoofdstuk VI van de IDD zien op verzekeringsproducten met een beleggingscomponent. Deze producten worden aangeboden door verzekeraars en hier wordt door FD’ers in bemiddeld en geadviseerd. In het conceptwetsvoorstel wordt voor de implementatie van een aantal van deze normen verwezen naar afdeling 4.3.7 van de Wft. De normen in deze afdeling richten zich hoofdzakelijk tot beleggingsondernemingen. Een voorbeeld hiervan is dat in het conceptwetsvoorstel voor de implementatie van artikel 28 IDD wordt verwezen naar artikel 4:88 Wft. Dit lijkt niet passend nu de norm in artikel 28 IDD zich richt tot verzekeringstussenpersonen en verzekeringsondernemingen en artikel 4:88 Wft zich richt tot beleggingsondernemingen. Ook wordt in wijziging X op pagina 8 van het conceptwetsvoorstel het vierde lid van artikel 30 IDD geïmplementeerd in artikel 4:89, zesde lid, Wft (nieuw). Deze plek lijkt daarvoor om dezelfde reden niet passend.

2.3 Civiele norm

In wijzigingen V en W op pagina 7 van het conceptwetsvoorstel wordt in artikel 4:63a, tweede lid (nieuw) en artikel 4:75a, tweede lid (nieuw) Wft opgenomen dat rechtshandelingen in strijd met het eerste lid vernietigbaar zijn. Dit is een civiele norm. Op zichzelf staat artikel 1:23 Wft toe dat een privaatrechtelijke rechtshandeling verricht in strijd met de Wft aantastbaar kan zijn, mits in de Wft bepaald. De AFM krijgt in het conceptwetsvoorstel tevens de bevoegdheid om bij overtreding van deze civiele norm een last onder dwangsom of een boete op te leggen.

¹ ECLI:NL:CBB:2013:BZ1866

De AFM vraagt zich af wat de achtergrond is van deze implementatie en verneemt graag van de wetgever op welke wijze de AFM toezicht op de naleving van deze norm moet en kan houden. De toelichting biedt ook geen houvast hoe de AFM op deze civiele normen toezicht kan houden.

2.4 Financiële onderneming in artikel 1:59 lid 2 Wft

In wijziging D op pagina 2 van de conceptwettekst is in artikel 1:59 lid 2 (nieuw) Wft het woord “financiële onderneming” opgenomen in plaats van de separaat genoemde financiële ondernemingen. De norm in het oude artikellid zag ook op elektronischgeldinstellingen. Een elektronischgeldinstelling valt niet onder de definitie van financiële onderneming. Door de wijziging is nu, waarschijnlijk onbedoeld, deze norm niet meer van toepassing op elektronischgeldinstellingen.

2.5 Artikel 2:94a Wft kan komen te vervallen

In wijziging M op pagina 4 van de conceptwettekst wordt in artikel 2:94a (nieuw) Wft dezelfde tekst gehanteerd als in artikel 2:84 (nieuw) Wft. Artikel 2:84 (nieuw) Wft kan van overeenkomstige toepassing worden verklaard op het verrichten naar Nederland van diensten als gevolmachtigd/ ondergevolmachtigd agent. Indien deze redeneerwijze wordt gevolgd, kan artikel 2:94a (nieuw) Wft komen te vervallen. Dit is ook in overeenstemming met de tekst van de MvT bij het conceptwetsvoorstel.

2.6 Verhouding tussen artikel 4:22a, derde lid, Wft (nieuw) en artikel 4:23, eerste lid, aanhef en onder c, Wft

Gezien de bestaande gedragsnorm in artikel 4:23, eerste lid, aanhef en onder c Wft vraagt de AFM zich af wat het derde lid van artikel 4:22a Wft (nieuw) toevoegt. Deze nieuwe norm lijkt namelijk inhoudelijk overeen te komen met de reeds bestaande norm in artikel 4:23, eerste lid, aanhef en onder c, Wft. Daarnaast is in de MvT bij wijziging T het volgende opgenomen: ‘*Er is uitdrukkelijk geen sprake van advies*’ Deze zin roept verwarring op nu het derde lid van dit artikel wel over adviseren gaat.

2.7 Verwijzingen in artikel 2:125, tweede lid, en artikel 2:125a, tweede lid, Wft

In wijziging N op pagina 4 van het conceptwetsvoorstel verwijst artikel 2:125, derde lid, Wft (nieuw) enkel naar het eerste lid van hetzelfde artikel. Het is duidelijker en meer conform de inhoud en strekking van de richtlijn dat in artikel 2:125, derde lid, Wft (nieuw) tevens wordt verwezen naar het tweede lid van hetzelfde artikel. Ditzelfde geldt ook voor artikel 2:125a, tweede lid, Wft.

Datum 6 maart 2017
Ons kenmerk BeHr-17031198
Pagina 4 van 4

2.8 Beboetbaarheid artikel 2:125, tweede lid, Wft

De strekking van de richtlijn is dat de AFM de notificatie pas hoeft te doen na ontvangst van de informatie als genoemd in artikel 6, eerste lid, IDD. De vraag is dan ook waarom 2:125, tweede lid, Wft (nieuw) beboetbaar is gesteld. Als de voornoemde gegevens niet worden verstrekt, verricht de AFM de notificatie niet. Het is de AFM niet duidelijk waarom er in deze situatie ook een boete moet worden opgelegd door de toezichthouder. De AFM stelt voor om deze beboetbaarheid te schrappen.

Hoogachtend,

Autoriteit Financiële Markten

ir. M.W.L. van Vroonhoven MBA
Voorzitter van het Bestuur

mr. drs. J.A. de Groot
Hoofd
Strategie, Beleid en Internationale Zaken